

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG TRƯỜNG QUỐC DOANH TRONG QUÁ TRÌNH ĐƯA NỀN NÔNG NGHIỆP MIỀN BẮC NƯỚC TA TIẾN LÊN SẢN XUẤT LỚN XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

PHẠM VĂN ĐỒNG

L.T.S. Dưới đây chúng tôi trích đăng phần II và phần III của bài nói trên của Thủ tướng tại hội nghị tổng kết ngành nông trường quốc doanh

NHIỆM VỤ SẢN XUẤT CỦA NÔNG TRƯỜNG ĐỐI VỚI CÔNG NGHIỆP HÓA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VÀ TÁC DỤNG CỦA NÔNG TRƯỜNG ĐỐI VỚI NÔNG NGHIỆP HỢP TÁC HÓA Ở MIỀN BẮC NƯỚC TA

Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta, phải thực hiện công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa. Ta chỉ có thể thực hiện công nghiệp hóa trên cơ sở một nền nông nghiệp phát triển toàn diện và mạnh mẽ... Công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa đòi hỏi nông nghiệp phải cung cấp đầy đủ lương thực, thực phẩm cho đời sống, nguyên liệu cho công nghiệp và hàng hóa cho xuất khẩu.

Vậy nông trường quốc doanh, với vị trí và chức năng của mình, với diện tích đất đai hiện có, với khả năng khá lớn của mình, phải làm gì?

Về trồng trọt.

Tôi đã nói tới những cây công nghiệp dài ngày và cây ăn quả mà các nông trường đã làm tương đối tốt như chè, cam, cao su, cà phê, hồ tiêu v.v... nhưng làm còn ít, chưa có đóng góp đáng kể vào nền kinh tế quốc dân, giá trị xuất khẩu chưa bao nhiêu, chưa đủ để nhập những thứ cần thiết cho các nông trường. Vì thế cần phải làm nhiều, làm tốt, làm nhanh hơn nữa. Về cây dừa, cây chuối, các đồng chí đã làm và bắt đầu rút được kinh nghiệm, vậy phải đẩy mạnh sản xuất thành những vùng có sản phẩm hàng hóa tập trung, tiện chế biến và tiêu thụ.

Còn những thứ cây ngắn ngày, các nông trường làm được rất ít và còn kém, phải hết sức coi trọng. Vì có làm tốt cây hằng năm thì mới giải quyết tốt lương thực và đẩy mạnh chăn nuôi. Phải làm cho bằng được các loại công việc sau đây:

Cây ngô. Cây ngô quan trọng lắm. Ruộng lúa của ta có hạn; đất đai ở trung du và miền núi có thể trồng cây ngô còn nhiều. Phải có nhiều ngô để góp phần giải quyết vấn đề lương thực, để đẩy mạnh chăn nuôi từ đó mà làm ra thịt, trứng, sữa để cải thiện đời sống. Ta phải phấn đấu để trong một tương lai không xa có một triệu tấn ngô. Hiện nay các nông trường có trồng ngô, nhưng trồng còn ít, và năng suất còn thấp. Nông trường Tô Hiệu ở Sơn-la đã trồng ngô đạt hơn 2 tấn/hecta với diện tích tương đối lớn ở trên đất dốc, như vậy là tốt. Kinh nghiệm đó cho chúng ta thấy có thể mở rộng diện tích trồng ngô và tăng năng suất ngô. Vì vậy các nông trường phải trồng nhiều và tốt cây ngô hơn nữa, để trên cơ sở đó, mở rộng diện tích trồng ngô ở các địa phương, diện tích trồng ngô của các hợp tác xã. Điều chủ yếu ở đây là qui hoạch những vùng trồng ngô ở đồng bằng (bãi sông) nhất là ở trung du, miền núi.

Về màu cũng có nhiều khả năng. Các nông

trường cần làm tốt cây sắn, trồng sắn với năng suất cao trên 20 tấn/hecta, tổ chức chế biến bột sắn và dùng thức ăn chế biến bằng sắn cho bữa ăn hằng ngày. Các nông trường phải đi trước trong việc trồng màu và dùng màu cải tiến cơ cấu bữa ăn của chúng ta.

Về màu, ở đây, đối với nông trường, chỉ nói như vậy: nếu rói với hợp tác xã thì phải nói đầy đủ hơn nhiều.

Cây đậu tương và các loại đậu khác rất cần thiết như thế nào, ai nấy đều biết. Đối với nhân dân ta đậu tương là loại thực phẩm không thể thiếu được. Có nhiều đậu tương sẽ có đậu phụ, có dầu, có thịt, trứng... Muốn phát triển chăn nuôi cũng phải có đậu tương. Vì vậy, các nông trường quốc doanh phải làm cho được cây đậu tương với qui mô ngày càng lớn và năng suất ngày càng cao.

Cây mía. Trồng mía là để làm đường. Chúng ta đang thiếu đường một cách nghiêm trọng, trong lúc chúng ta có đất đai để trồng mía! Tất cả những điều này, đồng chí Lê Duẩn đã nói với các đồng chí. Lần này, tôi đặt vấn đề: nông trường phải sản xuất mía với qui mô lớn, tiến tới sản xuất đường đủ ăn cho nhân dân ta. Chúng ta đã quen với cây mía trồng ở đồng bằng, bây giờ có cái mới: nông trường Sao Vàng (Thanh-hóa) đã trồng mía đồi đạt 40 tấn/hecta bình quân, như thế là tốt. Muốn có 10 vạn tấn đường phải trồng từ hai đến ba vạn hecta mía với năng suất 40 tấn/hecta. Cả trung du và miền núi còn nhiều đất, lẽ nào ta không trồng được mía và làm ra đường với sản lượng ngày càng lớn. Nông trường là đơn vị kinh tế quốc doanh của Nhà nước, nó phải đi đầu và làm cho được việc này. Ở đây cũng vậy, phải qui hoạch những vùng trồng mía và có kế hoạch trồng mía một cách khẩn trương và vững chắc.

Ngoài ra còn nhiều cây quan trọng khác như các loại cây có dầu, cây đay (đay trên đồi), cây dâu để nuôi tằm (dâu đồi)... Trong câu chuyện hôm nay tôi chỉ nói qua.

Về chăn nuôi

Nghị quyết 19 của Trung ương Đảng đã chỉ rõ: phải nhanh chóng phát triển chăn nuôi thành một ngành sản xuất chính. Tuy nhiên đây còn là mặt yếu kém của nông trường. Sắp tới cần đẩy mạnh chăn nuôi ở nông trường một cách cơ bản và toàn diện từ phương hướng, nhiệm vụ chăn nuôi đến phương thức tổ chức chăn nuôi, củng cố và hoàn chỉnh các cơ sở giống, thức ăn, thú i,

giải quyết vấn đề chuồng trại... bảo đảm nông trường nào cũng có chăn nuôi phát triển nhanh, mạnh, đặc biệt chú trọng những nông trường chuyên làm chăn nuôi với qui mô ngày càng lớn, tiến tới cung cấp ngày càng đầy đủ sản phẩm chăn nuôi cho nhân dân, nhất là ở khu vực công nghiệp tập trung.

Trước hết phải nói *con lợn*. Hợp tác xã nông nghiệp làm chưa đủ. Chung quanh thành phố và khu công nghiệp cần có những xí nghiệp nuôi lợn với qui mô lớn theo phương thức công nghiệp. Vừa qua nông trường Tam-đảo có phương án làm một xí nghiệp 2 000 tấn thịt lợn năm, mỗi đầu lợn một năm cho 100 ki-lôgam thịt, như thế là tốt. Nông trường Tam thiên mẫu của Hà-nội bắt đầu có tiến bộ. Những loại xí nghiệp chăn nuôi lợn theo qui mô lớn này trước mắt chỉ có quốc doanh mới làm được, vậy nông trường quốc doanh cần đặc biệt coi trọng công việc này.

Về gia cầm. Ta có khả năng phát triển chăn nuôi nhanh nhất là gà, theo phương thức công nghiệp. Kinh nghiệm các nước cho thấy, đây là loại chăn nuôi phát triển rất nhanh, chỉ trong một vài năm có thể sản xuất một khối lượng lớn trứng và thịt. Ta đã có cơ sở giống, ta cần nhân ra thành gà cho trứng và gà cho thịt, và ta hoàn toàn có khả năng làm lớn và nhanh để cung cấp cho các khu công nghiệp, nhất là Hà-nội, Hải-phòng, v.v... Phải xây dựng những xí nghiệp chăn nuôi quốc doanh đầu tiên để rút kinh nghiệm rồi sẽ phát triển rộng khắp. Sau này chăn nuôi quốc doanh phải nắm khâu giống, khâu thức ăn để cung cấp cho hợp tác xã và cho nhân dân.

Chúng ta có những khả năng và triển vọng rất lớn về nuôi cá nước ngọt, để tăng chất đạm, chất thịt trong bữa ăn của nhân dân. Bây giờ cần xem lại miền Bắc có bao nhiêu diện tích nuôi cá nước ngọt và quốc doanh phải làm gì? Nông trường An-khánh đã nuôi được 5 tấn cá/hecta, như vậy là tốt. Có những hợp tác xã ở nhiều tỉnh cũng làm rất tốt. Đây là loại chăn nuôi rất thuận lợi ở nước ta, vì khắp nơi đều có ao hồ, sông suối, ruộng nước... Nuôi cá nước ngọt giản đơn, rẻ tiền và lợi ích kinh tế rất cao. Nếu biết làm thì năm trước năm sau là có cá ăn. Nông trường phải là tấm gương và trường học cho hợp tác xã về nghề nuôi cá nước ngọt. Đối với các nông trường quốc doanh ở trung du và miền núi, đây cũng là khả năng lớn, có thể đắp nhiều đập, làm nhiều hồ chứa nước để giữ ẩm, làm thủy lợi và nuôi cá, và còn có thể làm thủy điện.

Chăn nuôi trâu bò, để có sức kéo, có thịt, sữa. Chăn nuôi trâu bò lấy sữa đòi hỏi công phu cho nên những nông trường quốc doanh đang làm như nông trường Mộc-châu, thì phải làm thật tốt để sau đó phát triển ở những nơi khác. Vì đất nông nghiệp không có nhiều, cho nên một mặt phải thâm canh cây ngắn ngày làm thức ăn gia súc, mặt khác phải đẩy mạnh trồng cỏ, đặc biệt phải trồng các loại cỏ có chất dinh dưỡng cao, có nhiều đạm. Tình hình chăn nuôi trâu bò ở trung du và miền núi hiện nay còn lạc hậu, chủ yếu bằng thả rong, các nông trường phải đi trước trong việc tổ chức lại chăn nuôi theo chế độ luân phiên đồng cỏ, và giúp đỡ hợp tác xã cùng làm. Có như vậy thì trồng trọt và chăn nuôi ở trung du và miền núi mới phát triển tốt được.

Về chế biến nông sản

Trồng trọt và chăn nuôi, sản xuất và chế biến phải gắn liền với nhau, không được tách rời nhau, càng không được đối chọi nhau. Không thể có sản xuất lớn, tập trung, sản xuất hàng hóa tiện cho vận chuyển và tiêu thụ, mà cứ để tình trạng phân tán như hiện nay. Các nông trường quốc doanh phải đặt đúng mức khâu thu hoạch và chế biến sản phẩm. Việc xây dựng các cơ sở chế biến trong các nông trường là điều cần thiết để nâng cao giá trị sản phẩm, tận thu phụ phẩm, phế phẩm và điều hòa hợp lý lao động thời vụ. Đối với các

loại sản phẩm cần phải thông qua chế biến công nghiệp, thì phải căn cứ vào lượng và chất nguyên liệu và qui cách sản phẩm để xây dựng cơ sở chế biến cho thích hợp. Đối với các loại hoa màu, cây thức ăn gia súc, v.v... phải xây dựng các cơ sở phơi, sấy, chế biến và dự trữ. Ngoài ra, phải chú ý đúng mức việc xây dựng các cơ sở bảo quản đúng qui cách và giải quyết tốt bao bì các loại.

Về xây dựng vành đai thực phẩm chung quanh đô thị và khu công nghiệp

Trong quá trình công nghiệp hóa, tất yếu phải xây dựng và mở rộng những thành thị và các khu công nghiệp tập trung, do đó đòi hỏi nông nghiệp phải phát triển và phân bố sản xuất để phục vụ tốt cho các khu vực đó.

Các nông trường phải đẩy mạnh trồng trọt và chăn nuôi, sản xuất và chế biến trên toàn bộ địa bàn miền Bắc. Nhưng cấp thiết trước mắt phải đẩy mạnh công tác của mình, nhất là đẩy mạnh chăn nuôi lợn, gà, vịt, cá, bò sữa... để phục vụ cho nhân dân và nhất là cho công nhân ở các đô thị và các khu công nghiệp, trước hết là thành phố Hà-nội và các khu trọng điểm khác. Làm tốt việc này có ý nghĩa rất lớn. Từ trước, chúng ta đã nói nhiều về việc phải có qui hoạch và kế hoạch vành đai thực phẩm. Qui hoạch và kế hoạch này phải làm nhanh và thiết thực hơn nữa.

NÔNG TRƯỜNG LÀ TRUNG TÂM XÂY DỰNG VÙNG KINH TẾ MỚI Ở TRUNG DU VÀ MIỀN NÚI

Đây là một vấn đề mới, lâu nay chúng ta có nói đến nhưng chưa làm gì đáng kể. Vậy bây giờ phải làm và hoàn toàn có khả năng đẩy tới một cách khẩn trương và vững chắc.

Nông trường là trung tâm xây dựng vùng kinh tế mới ở trung du và miền núi, điều đó trước hết do vị trí của nông trường là kinh tế quốc doanh ở những vùng đất đai phì nhiêu, điều kiện thiên nhiên thuận lợi, còn nhiều diện tích chưa khai phá, chưa sử dụng.

Vậy, ở từng nơi, vùng kinh tế mới sẽ sản xuất những gì, năng suất và sản lượng cỡ bao nhiêu, nhằm giải quyết những vấn đề gì? Đồng thời phải xuất phát từ điều kiện thiên nhiên của từng nơi: đất, nước, thời tiết và khí hậu, cây trồng và gia súc mà tính toán phương hướng sản xuất, qui mô sản xuất và

kế hoạch sản xuất một cách cân đối, vững chắc. Nói như vậy tức là nói đến qui hoạch vùng kinh tế mới với nông trường hiện có làm trung tâm, và từng bước thiết kế và xây dựng vùng kinh tế mới đúng với yêu cầu và khả năng. Về qui hoạch, phương hướng và kế hoạch sản xuất của vùng kinh tế mới, các đồng chí có thể tham khảo những gợi ý trên đây của tôi.

Xây dựng vùng kinh tế mới tất nhiên phải làm từng bước với ý thức làm ăn lâu dài, quá trình xây dựng và phát triển vùng kinh tế mới là quá trình thâm canh và chuyên canh làm cho đất đai càng trở nên màu mỡ, điều kiện thiên nhiên càng trở nên thuận lợi, chứ không phải ngược lại.

Qui hoạch vùng kinh tế mới theo tinh thần như vậy, phải chú trọng trước hết và trên hết

hệ thống thủy lợi và giao thông vận tải, tiếp đó là hệ thống kho tàng, hệ thống trạm máy kéo và cơ sở sửa chữa, hệ thống giống cây trồng và gia súc, hệ thống chế biến các loại sản phẩm trồng trọt và chăn nuôi, v.v... Đây là nói chung, trong thực tiễn còn tùy từng loại vùng kinh tế mới chúng ta muốn xây dựng, tùy điều kiện thiên nhiên và kế hoạch sản xuất ở từng nơi.

Về lực lượng để xây dựng và phát triển vùng kinh tế mới, thì chúng ta không sợ thiếu, chỉ sợ không biết động viên, tổ chức và sử dụng tốt. Lực lượng đó bao gồm những đội thanh niên xung phong, lực lượng nhân dân ở các tỉnh đồng bằng đang chuẩn bị lên vùng kinh tế mới, lực lượng học sinh ở các trường cấp 3 có thể vừa lao động sản xuất, vừa học tập; các đơn vị quân đội nhân dân đóng tại địa phương cũng có thể tham gia vào công việc này.

Để sử dụng một cách hợp lý các lực lượng ấy theo qui hoạch và kế hoạch xây dựng và phát triển vùng kinh tế mới như đã nói trên đây, nông trường cần tận dụng mọi khả năng của mình về các loại thiết bị và dụng cụ cơ giới, nửa cơ giới. Đồng thời, Tổng cục trang bị kỹ thuật và cơ giới hóa nông nghiệp của Ủy ban Nông nghiệp trung ương sẽ làm hết sức mình để trang bị các loại công cụ cần thiết cho công việc này. Ủy ban Nông nghiệp trung ương cùng Tổng cục nông trường và vùng kinh tế mới phải động viên mọi lực lượng của mình, lực lượng các viện, các trường đại học, lực lượng cán bộ khoa học, kỹ thuật nhằm góp phần tích cực nhất vào việc xây dựng và phát triển vùng kinh tế mới.

Về phần mình, Chính phủ và các ngành có liên quan sẽ giải quyết mọi vấn đề về chính sách và biện pháp nhằm bảo đảm kế hoạch xây dựng vùng kinh tế mới được thực hiện một cách khẩn trương và vững chắc.

Trong việc xây dựng và phát triển vùng kinh tế mới theo cách thức nói trên có một điều rất đáng chú ý, đó là sự cần thiết tận dụng mọi khả năng của chúng ta về công cụ lao động: cơ giới, nửa cơ giới, thô sơ. Hiện nay ở khắp mọi nơi, nhất là ở trung du và miền núi, chúng ta đều có đất đai (đối tượng lao động); còn lực lượng lao động của chúng ta thì một phần khá lớn chưa được sử dụng đầy đủ và có hiệu quả. Vậy vấn đề đặt ra là phải trang bị cho lực lượng lao động này mọi công cụ có thể trang bị được để làm ra sản phẩm, trước hết là sản phẩm nông nghiệp, nhất là những sản phẩm nông nghiệp mà chúng

ta rất cần như ngô, màu, mía (đường) và các sản phẩm chăn nuôi v.v... Về hình thức kinh doanh thì có thể kết hợp quốc doanh, hợp tác xã và cá thể. Con đường của chúng ta đi từ sản xuất nhỏ lên sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa nhất định phải trải qua quá trình tận dụng mọi khả năng của chúng ta để tiến về phía trước một cách vững chắc và nhanh chóng với qui mô ngày càng lớn.

Xây dựng vùng kinh tế theo tinh thần và nội dung trên đây tức là xây dựng vùng dân cư mới. Vậy các cơ quan có trách nhiệm về việc này ở trung ương và địa phương (tỉnh, huyện) phải cố gắng hết sức nhằm thành lập kịp thời ở đó những cơ sở phục vụ đời sống vật chất và văn hóa của nhân dân, như các cửa hàng mẫu dịch, trạm bưu điện, trạm xá i tế... và cơ cấu hành chính cần thiết. Chúng ta phải thành lập, tổ chức và quản lý những cơ quan mới này, nếu không tốt hơn, thì nhất thiết không thể kém hơn nơi khác. Đó là sự khuyến khích tích cực đối với việc xây dựng vùng kinh tế mới.

Về nông trường làm trung tâm xây dựng vùng kinh tế mới ở trung du và miền núi theo cách làm trên đây sẽ có nhiều tác dụng và ảnh hưởng đến một loại công việc mà chúng ta đang triển khai: xây dựng vùng kinh tế mới ở trung du và miền núi với lực lượng lao động động viên từ các tỉnh, các vùng ở đồng bằng. Làm nổi bật điều này càng đòi hỏi nông trường làm tốt, rất tốt vị trí và tác dụng trung tâm của mình trong công cuộc quan trọng này.

..

Trên đây tôi đã nêu lên một số ý kiến về vị trí, chức năng và tác dụng của nông trường trong nền nông nghiệp của miền Bắc xã hội chủ nghĩa. Như tôi đã trình bày một cách khá rõ rệt, các đồng chí đều thấy chúng ta đang đòi hỏi những gì ở nông trường quốc doanh; đòi hỏi nông trường phải làm gì để đóng góp phần xứng đáng nhất của mình vào sự nghiệp công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa; nông trường phải làm gì để từng bước xây dựng nền nông nghiệp lớn xã hội chủ nghĩa, làm tấm gương và trường học cho hợp tác xã nông nghiệp. Và, để làm cho bằng được hai việc nói trên đây, tôi đã trình bày với các đồng chí về vị trí của nông trường, trung tâm xây dựng của vùng kinh tế mới ở trung du và miền núi.

Phải chăng đây là bước ngoặt rất quan trọng của nông trường quốc doanh, bước phát triển mới đầy ý nghĩa và triển vọng, đáng làm

(Xem tiếp trang 24)

đối việc săn bắn các loài chim, thú quý và hiếm.

— Cần nghiên cứu thành lập các khu bảo vệ thiên nhiên, các vườn Quốc gia, các khu dự trữ các loài thú quý và hiếm, bằng cách khoanh vùng bảo vệ, lập các khu nuôi, bán thiên nhiên, tổ chức một số trạm, trại nuôi và thuần hóa một số loài động vật quý và hiếm.

Hiện nay, chúng ta đang triển khai mạnh mẽ cuộc vận động «Tổ chức lại sản xuất nông nghiệp và cải tiến một bước quản lý nông nghiệp theo hướng tiến lên sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa». Như Thủ

tướng Phạm Văn Đồng đã chỉ rõ: «Hiệu theo nghĩa rộng, nông nghiệp cũng bao gồm cả lâm nghiệp và lâm nghiệp có tầm quan trọng to lớn theo nghĩa «rừng vàng» (1). Chính vì thế, công tác nghiên cứu, điều tra về khu hệ động vật miền Bắc Việt-nam nhằm tiến tới xây dựng bộ Động vật chí Việt-nam càng trở nên cấp thiết. Đây là một trách nhiệm chung của những người làm công tác động vật học thuộc các ngành nông, lâm, ngư nghiệp của miền Bắc nước ta.

(1) Phạm Văn Đồng — Tài liệu đã dẫn

Một số vấn đề về...

(Tiếp theo trang 5)

chao tất cả chúng ta phấn khởi đề hăng hái tiến lên xây dựng và phát triển nông trường.

Song sự chuyển hướng này, bước phát triển mới này đòi hỏi những cố gắng to lớn, bền bỉ, kiên định nhằm tổ chức lại các nông trường quốc doanh hiện có, và một bước cải tiến quản lý các nông trường đó. Ở đây các đồng chí có trách nhiệm ở nông trường cũng như ở Ủy ban Nông nghiệp trung ương đều phải tổng kết những kinh nghiệm về các mặt tổ chức và quản lý nông trường trong những năm qua; và từ những kinh nghiệm đó mà rút ra những kết luận để tiến hành việc tổ chức lại và một bước cải tiến quản lý các nông trường như tôi vừa nói.

Phải ban hành những điều qui định có tính chất pháp qui về các mặt tổ chức và quản lý nông trường, những qui định rất chặt chẽ mà mọi người phải tuân thủ, và đó là kỉ luật Nhà nước. Việc ban hành những điều qui định này có thể làm từng bước: những điều cơ bản nhất và quan trọng nhất phải ban hành ngay, sau đó sẽ bổ sung và cải tiến dần dần.

Phải thực hiện một cách khắt khe và nghiêm chỉnh Nghị quyết 228 của Bộ Chính trị và những chỉ thị của Chính phủ có liên quan.

Phải thực hiện Nghị quyết 225 của Bộ Chính trị nhằm bố trí lại cán bộ, đổi mới cán bộ, đưa những cán bộ trẻ, khỏe, có năng lực, có kinh nghiệm, đã từng được thử thách, đáng được tin cậy, vào những chức vụ cần những người xứng đáng.

Làm tốt những việc nói trên tức là tạo tiền đề và điều kiện để phát động phong trào thi đua lao động, sản xuất, cần kiệm xây dựng nông trường với khí thế vươn lên. Phong trào này phải là một phong trào quần chúng, phong trào cách mạng của quần chúng, động viên mọi người làm việc hăng hái để đạt năng suất lao động cao, đồng thời coi trọng chất lượng và không ngừng giảm chi phí sản xuất để hạ giá thành.

Chúng ta đã trả cái giá rất đắt để rút ra được những bài học rất quý báu. Những bài học đó đòi hỏi chúng ta phải cố gắng vượt bậc để tiến về phía trước.